

בית משפט השלום בנוף הגליל-נצרת

ע"ק 21170-11-23 אבו שחאדה ואח' נ' מדינת ישראל

תיק חיצוני: 492459/2023

לפני **כבוד השופטת מיסא זועבי**

עוררים	1. סאמי אבו שחאדה
	2. חנין זועבי
	3. אנטאנס שחאדה
	4. מחמוד מוואסי
	5. יוסף טאטור

נגד

משיבה **מדינת ישראל**

החלטה

1

2 לפני ערר על החלטת קצין, בהתאם לסעיף 43 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה-
 3 מעצרים), תשנ"ו-1996 (להלן: "חוק המעצרים"), מיום 09.11.23 בתיק פל"א 492459/2023
 4 (להלן: "ההחלטה"). ההחלטה התקבלה בהתאם לסמכותו הקבועה בסעיף 42 לחוק
 5 המעצרים.

6

7

רקע

8

9 1. ביום 9.11.23, עוכבו העוררים על ידי שוטרי תחנת נצרת, בחשד לביצוע עבירות של
 10 התנהגות העלולה להפר שלום הציבור, עבירה לפי סעיף 216(א)(4) לחוק העונשין, התשל"ז
 11 - 1977 (להלן: "החוק") והפרעה לשוטר בשעת מילוי תפקידו, עבירה לפי סעיף 275 לחוק,
 12 זאת לאחר שקיימו עצרת מחאה באזור כיכר המעיין, בעיר נצרת נגד המלחמה, וסירבו
 13 להוראות השוטרים, כך על פי החשד, להתפנות מן המקום.

14

15 2. בתום חקירת העוררים באזהרה, הורה הקצין הממונה על שחרור העוררים בתנאים
 16 הבאים:

17 **עורר 1**, שוחרר בתנאי המגביל הבא: הרחקה מהעיר נצרת, לתקופה של 14 ימים, עד
 18 לתאריך 23.11.23;

19 **עוררת 2** שוחררה בתנאים המגבילים הבאים: א. הרחקה מאזור המעיין ותחנת נצרת
 20 במשך 14 ימים, עד לתאריך 23.11.23; ב. התייצבות לחקירה כנדרש.

21 **עורר 3**, שוחרר בתנאים המגבילים הבאים: א. הרחקה מהעיר נצרת במשך 14 ימים, עד
 22 לתאריך 23.11.23; ב. התייצבות לחקירה כנדרש.

בית משפט השלום בנוף הגליל-נצרת

ע"ק 23-11-21170 אבו שחאדה ואח' נ' מדינת ישראל

תיק חיצוני: 492459/2023

- 1 עורר 4, שוחרר בתנאים המגבילים הבאים: א. הרחקה מהעיר נצרת לתקופה של 14 ימים
2 עד לתאריך 23.11.23. ב. מעצר בית מלא לתקופה של 4 ימים עד לתאריך 13.11.23 ;
3 עורר 5, שוחרר בתנאים המגבילים הבאים: א. הרחקה מהעיר נצרת וזאת לתקופה של 14
4 ימים, עד לתאריך 23.11.23. ב. מעצר בית מלא לתקופה של 4 ימים, עד לתאריך 13.11.23
5 ג. התייצבות לחקירה.
6
7 3. על החלטה זו, הוגש ערר ביום 10.11.23, והדיון בערר התקיים ביום 12.11.23.

טענות הצדדים

- 10
11 4. העוררים טענו, כי בבסיס הערר שלוש טענות. ראשית, אי חוקיות הטלת תנאי השחרור
12 לנוכח היעדר חשד סביר שהעוררים עברו את העבירות המיוחסות להם. שנית, היעדרה של
13 עילת מעצר שתצדיק הטלת תנאי שחרור. שללית, התנאים המגבילים אשר הוטלו על
14 העוררים אינם לתכלית ראויה והם גם לא מידתיים.
15
16 5. העוררים נימקו כי הם נמנים על הנהגת החברה הערבית. חלקם חברי כנסת לשעבר ואחרים
17 בעלי תפקידים במפלגות פוליטיות ונציגים בוועדת המעקב העליונה של הציבור הערבי
18 בישראל - הגוף הפוליטי הייצוגי של החברה הערבית בישראל.
19
20 6. ביום 09.11.2023 בשעה 11:00 התקיימה עצרת מחאה בעיר נצרת, באזור כיכר המעיין.
21 העוררים לקחו חלק בעצרת כאשר מספר כלל המשתתפים במחאה לא עלה על 50 איש.
22
23 7. לטענת העוררים, המדובר במחאה חוקית, שאינה מחייבת אישור או רישיון מאת
24 המשטרה. שכן על פי הנחייה מס' 3.1200 של היועץ המשפטי לממשלה בעניין חירות
25 ההפגנה, ההפגנות אשר מצריכות אישור של המשטרה הן הפגנות שמתקיימות בהן התנאים
26 הבאים: א. חמישים איש או יותר; ב. המתאספים תחת כיפת השמיים כדי לשמוע נאום או
27 הרצאה על נושא מדיני; ג. המתהלכים יחד או מתאספים כדי להלך יחד. תנאים אלה אינם
28 מתקיימים בענייננו, שכן המדובר בעצרת מחאה, שבפני עצמה ובמנותק משאלת מספר
29 המשתתפים בה אינה טעונה רישיון משאין היא בגדר התאספות או תהלוכה של שמיעת
30 הרצאה בנושא מדיני. ואולם, לנוכח מספר המשתתפים בה, הנמוך מ-50 איש, הרי שגם
31 נתון זה מוציא את האירוע מגדר אלו המחייבים רישיון (סעיף 8 (ב) להנחיית היועמ"ש).
32
33 8. יחד עם זאת, ומטעמי זהירות ולאור התנהלות המשטרה והצהרות ראשיה בחודש האחרון,
34 ביום 8.11.23 פנה יו"ר ועדת המעקב העליונה של הציבור הערבי בישראל, מר מוחמד ברכה,

בית משפט השלום בנוף הגליל-נצרת

ע"ק 23-11-21170 אבו שחאדה ואח' נ' מדינת ישראל

תיק חיצוני: 492459/2023

- 1 בצורה יזומה והודיע למפקד תחנת נצרת סני"צ אייל קהתי (להלן: "מפקד התחנה"), על
2 הכוונה לקיים עצרת מחאה, באמצעות הודעה שנשלחה אליו ולפיה ישתתפו במשמרת
3 מחאה בנצרת מספר משתתפים שלא יעלה על חמישים איש, ולכן אינה חייבת רישיון על פי
4 חוק. וכי הוא מבקש שהמשטרה לא תפריע לקיומה של העצרת.
- 5
- 6 9. חרף האמור, עם תחילת המחאה, שוטרים פיזרו את העצרת בצורה אלימה, עיכבו את
7 חמשת העוררים ממקום המחאה והובילו אותם אל תחנת המשטרה בנצרת. זאת ועוד,
8 עיכבה המשטרה את מר מוחמד ברכה, בעודו בדרכו לעצרת וטרם הגיע אל המקום.
- 9
- 10 10. לאחר מספר שעות של עיכוב וחקירה, שוחררו העוררים מהתחנה בתנאים. נטען, כי עיכוב
11 של ההנהגה הערבית ושל חברי וועדת המעקב העליונה אינו ענין של מה בכך ונושא בחובו
12 השלכות פוליטיות רבות, במיוחד כאשר הוא נעשה בתקופה של מלחמה בה המשטרה
13 מסרבת לאשר הפגנות בחברה הערבית ומפזרת כל עצרת מחאה חוקית שאינה נדרשת
14 רישיון אך ורק בגלל שהיא מביעה ביקורת על מדיניות הממשלה ביחס למלחמה בעזה.
- 15
- 16 11. בעניינם של החשודים, לא התקיימו תנאי סעיף 13 לחוק המעצרים, ובכלל זה חשד סביר
17 לביצוע עבירה ועילת מעצר. נטען, כי ההחלטה על עיכובם של העוררים מלכתחילה אינה
18 חוקית ומשכך אף ההחלטה על שחרורם בתנאים לוקה בהיעדר חוקיות.
- 19
- 20 12. עצרת המחאה בה עוכבו העוררים אינה טעונה אישור או רישיון מאת המשטרה. על כן,
21 פיזורה אך ורק בשל הסיבה שהיא התקיימה אינו חוקי ולפיכך העיכוב שנגזר ממנה אינו
22 חוקי, אף הוא. הסברה כאילו קיומה של עצרת מחאה והשתתפות בה מביאות כענין
23 שבהגדרה להפרת שלום הציבור אינה חוקית בעליל, ואין להשלים איתה או לתת לה יד.
- 24
- 25 13. העבירה לפי סעיף 216 (א)(4) המיוחסת לעוררים 1-3, חלה על התנהגות "במקום ציבורי
26 באופן שעלול להביא להפרת השלום". על כן, קיומו של חשד סביר חל גם על המבחן
27 ההסתברותי הגלום בסעיף. המבחן ההסתברותי המגולם במונח "עלול", בהתאם להלכה
28 הוא של ודאות קרובה, זאת להבדיל מ"נטייה סתם". משכך, יש להראות שקיים מידע
29 קונקרטי, הנוגע לעוררים, בדבר קיומה של ודאות קרובה להתרחשות התוצאה האמורה,
30 וזאת כמובן במנותק משאלת קיומה של עילת מעצר.
- 31
- 32 14. לשיטת העוררים, חשד סביר אינו מתקיים, לא כל שכן ביסוס עובדתי כלשהו ברמה של
33 ודאות קרובה כי העוררים הפרו את שלום הציבור או תכננו להפר את שלום הציבור.

בית משפט השלום בנוף הגליל-נצרת

ע"ק 23-11-21170 אבו שחאדה ואח' נ' מדינת ישראל

תיק חיצוני: 492459/2023

- 1 והדברים מקבלים משנה תוקף כאשר עסקינן בהגבלות על זכויות יסוד ראשונות במעלה
2 כגון החירות האישית, חופש התנועה וחופש הביטוי הפוליטי שנמצא גרעין של כבוד האדם.
3
4 15. גם באשר לעבירה של הפרעה לשוטר במילוי תפקידו, המיוחסת לעוררים 4 ו- 5, מדובר
5 בעבירה המייחסת לעוררים התנהלות הנוגעת להתרחשות הקשורות לפיזור של ההפגנה.
6 מאחר והפיזור לא היה חוקי, הרי שלא ניתן לייחס לעוררים עבירה של הפרעה לשוטר ולכן
7 גם העיכוב לא חוקי. הובהר, כי העבירה הנ"ל לא יוחסה לעוררים מראש אלא בדיעבד
8 (לאחר מתן ייעוץ של עו"ד), דבר שמעיד שאין חשד סביר לביצועה.
9
10 16. בהעדר חשד סביר אין צורך לבחון עילות מעצר. עם זאת, מטעמי זהירות בלבד, גם אם
11 מתקיים חשד סביר הרי שלא מתקיימת בעניינם עילת מעצר. לא מתקיימת עילה של שיבוש
12 הליכי חקירה. ככל שנותרו פעולות חקירה אין הן בנות שיבוש. אשר לעילת המסוכנות, עצם
13 השתתפות במחאה (חוקית), אינו יכול לבסס טענה בדבר קיומה של מסוכנות הנשקפת
14 מהעוררים באופן שמקים עילת מעצר. הוטעם כי גם אם קיים חשד סביר ביחס לעבירה של
15 התנהגות העלולה ברמה של ודאות קרובה להביא להפרת השלום, אין להסיק מכך שקמה
16 עילת מסוכנות. כך גם, בנוגע לעבירת ההפרעה לשוטר, מכאן שאין לייחס לעוררים 4 ו- 5
17 מסוכנות כלשהי.
18
19 17. לבסוף נטען כי לא מתקיים כל קשר רציונאלי בין ההרחקה מנצרת לעילת המעצר ככל
20 שישנה כזו. שכן, פעולות החקירה הסתיימו ואין מה לשבש עוד. ההרחקה מהעיר נצרת
21 אינה משרתת כל תכלית הנוגעת לעילת מעצר מסוג של שיבוש הליכי חקירה. הרי שהעבירה
22 המיוחסת לעוררים אינה עבירה הקשורה לעיר נצרת ולתחומיה והיתה יכולה להתקיים
23 בכל מקום. הטיעון בדבר העדרו של קשר רציונאלי כאמור מקבל חיזוק מהעובדה
24 שהעוררת 3 לא הורחקה מנצרת כולה אלא רק מאזור המעיין ותחנת המשטרה.
25
26 18. מסקנה דומה מתבקשת גם לעניין מעצר הבית שהוטל על עוררים 4 ו-5, שכן העבירה של
27 הפרעה לשוטר המיוחסת להם, ככל שהתרחשה, אינה קשורה לזהותו של שוטר ספציפי או
28 לעיר נצרת אלא רק למסגרת של ההפגנה. משהאירוע הסתיים, אין הצדקה או קשר סיבתי
29 להטיח עליהם מעצר בית בן 4 ימים.
30
31 19. כמו כן, נטען כי ההגבלות שהוטלו על העוררים פוגעות באופן חמור, בלתי מידתי ושלא כדין
32 בזכותם לחופש התנועה. הגבלת זכויות יסוד של העוררים יכולה להיעשות אך במקרים של
33 סכנה קרובה לוודאי לביצוע עבירה על ידם, דבר שאין לו תימוכין כלל וכלל. הפגיעה של
34 תנאים אלה בעוררים עצומה לאור מעמדה ומרכזיותה של ומרכזותה של העיר נצרת והתפקד

בית משפט השלום בנוף הגליל-נצרת

ע"ק 23-11-21170 אבו שחאדה ואח' נ' מדינת ישראל

תיק חיצוני: 492459/2023

- 1 שהיא ממלאת בחייהם. בין היתר, נוכח העובדה כי המטה של ועדת המעקב העליונה של
2 הציבור הערבי בישראל, אשר כאמור העוררים נמנים על חבריו, נמצא בנצרת. עוד צוין, כי
3 הרחקת העורר 2, תושבת העיר נצרת ממקום מרכז כגון "המעייץ" שבו מתרחשת כל
4 הפעילות הכלכלית והחברתית בעיר, הינו תנאי לא מידתי.
5
6 20. במעמד הדיון שהתקיים בפניי ביום 12.11.23, חזרה ב"כ העוררים על טיעוניה והפנתה
7 לשתי החלטות, בהן לדידה, בוטלו תנאי הרחקה של מפגינים, התומכות בעמדתה.
8
9 21. המשיבה, מנגד, ביקשה להותיר את החלטת הקצין על כנה. נטען כי עסקין בהחלטה
10 מידתית וסבירה, שהינה לתכלית ראויה. העוררים, למעט עוררת 2, כולם לא מתגוררים
11 בנצרת, ולכן נערכה הבחנה בעניינים בנוגע לתנאי ההרחקה.
12
13 22. ב"כ המשיבה הוסיף שתחילתו של האירוע, בשיחה שקיים מר מוחמד ברכה עם מפקד
14 התחנה, בה הודיע על כוונתו לקיים מחאה בעיר נצרת נגד המלחמה. מפקד התחנה ביקש
15 ממר ברכה, שלא לקיים את המחאה מאחר והיא עלולה להוביל להסתה ופגיעה בשלום
16 הציבור, זאת לאחר שהתעורר חשד שהמחאה תפתח לאירוע אלים, בדומה לאירועי עבר.
17 מר ברכה, הודיע במעמד השיחה, שחרף עמדת מפקד התחנה, בכוונתו להגיע אל המקום
18 ולקיים את המחאה בכל מקרה.
19
20 23. במעמד אותה עצרת, הגיעו שוטרים והפצירו בנוכחים להתפנות, אך הם עמדו על סירובם,
21 ומשכך עוכבו בחשד לעבירות של התנהגות שעלולה להפר שלום הציבור והפרעה לשוטר
22 בעת מילוי תפקידו.
23
24 24. נטען, כי עיון בחומר הראיות שהוצג לעיון בית המשפט, מלמד על החשד הסביר כי אותה
25 עצרת תפתח לאירועי הסתה ואלימות, ומכאן ננקטו פעולות לפיזור ההתקהלות.
26
27 25. עוד נטען כי הזכות לחופש הביטוי אינה מצדיקה מתן היתר להסתה, המרדה או ריתוק
28 מנגנוני גורמי אכיפת החוק, ובוודאי שאינה יכולה להצדיק הסטה של כוחות משטרה, בשל
29 אילוצי כוח אדם של המשטרה הקשורות בזמן – מלחמת חרבות ברזל, כפי שנקבע לאחרונה
30 על ידי בית המשפט העליון.
31
32 26. ב"כ המשיבה הוסיף, כי חובה על גורמי שלטון החוק ועל בית המשפט לעמוד על משמר
33 ערכי היסוד ולהגן עליהם, כאשר השימוש ברטוריקה של דמוקרטיה וזכויות אדם, אינו
34 יכול להצדיק הסתה והרס הדמוקרטיה. נטען כי לא ניתנה הוראה בדבר איסור גורף על

בית משפט השלום בנוף הגליל-נצרת

ע"ק 23-11-21170 אבו שחאדה ואח' נ' מדינת ישראל

תיק חיצוני: 492459/2023

1 קיום הפגנות בחברה הערבית, אלא שכל מקרה ייבחן לגופו. ב"כ המשיבה הפנה לכך,
 2 שקוימה ביום 27.10.23, עצרת בעיר טמרה, ולא היתה שום התערבות מצד המשטרה.
 3
 4 27. במקרה דנן, ועל יסוד החומר שהונח בפני בית המשפט, הגיע מפקד התחנה למסקנה כי
 5 הגעת המוחים אל המקום, לא היתה לצורך גינוי מעשי הטבח האיומים שבוצעו בעוטף אלא
 6 לצרכי הסתה. משכך, ננקטו פעולות לשם הגנה על שלום הציבור, בוודאי בעת בו נמצאת
 7 המדינה במלחמה על קיומה.
 8
 9 28. אשר להרחקה מהעיר נצרת, נטען כי העיר נצרת הינה עיר מרכזית, ולכן בנסיבות, עסקין
 10 בתנאי משמעותי שאין מקום להתערב בו, כמו גם ביתר התנאים.

דין והכרעה

11
 12
 13
 14 29. סעיף 13 לחוק המעצרים, אשר קובע את התנאים למעצר חשוד עובר להגשת כתב אישום,
 15 קובע:

16 **"(א) שופט לא יצווה על מעצרו של אדם, אלא אם כן שוכנע כי קיים חשד סביר**
 17 **שהאדם עבר עבירה, שאיננה חטא, ומתקיימת אחת מעילות אלה:**
 18 **(1) קיים יסוד סביר לחשש ששחרור החשוד או אי-מעצרו יביא לשיבוש הליכי**
 19 **חקירה או משפט, להתחמקות מחקירה מהליכי שפיטה או מריצוי עונש**
 20 **מאסר, או יביא להעלמת רכוש, להשפעה על עדים או לפגיעה בראיות בדרך**
 21 **אחרת;**
 22 **(2) קיים יסוד סביר לחשש שהחשוד יסכן את בטחונו של אדם, את בטחון**
 23 **הציבור או את בטחון המדינה;**
 24 **(3) בית המשפט שוכנע, מנימוקים מיוחדים שיירשמו, שיש צורך לנקוט**
 25 **הליכי חקירה שלא ניתן לקיימם אלא כשהחשוד נתון במעצר; בית המשפט**
 26 **לא יצווה על מעצר לפי עילה זו לתקופה העולה על 5 ימים; שוכנע בית המשפט**
 27 **שלא ניתן לקיים את הליך החקירה בתוך התקופה האמורה, רשאי הוא לצוות**
 28 **על מעצר לתקופה ארוכה יותר או להאריכו ובלבד שסך כל התקופות לא יעלו**
 29 **על 15 ימים.**
 30 **(ב) שופט לא יצווה על מעצר לפי סעיף קטן (א), אם ניתן להשיג את מטרת**
 31 **המעצר בדרך של קביעת ערובה ותנאי ערובה, שפגיעתם בחירותו של החשוד**
 32 **פחותה".** [הדגשות לא במקור]
 33
 34

35 30. את סעיף 13 לחוק המעצרים, יש לקרוא ביחד עם סעיף 27 (ד) לחוק המעצרים, אשר קובע
 36 את סמכותו של הקצין הממונה להורות על מעצר או שחרור בערובה:

37 **"בא אדם לתחנת המשטרה או הובא אליה כשאינו עצור, ומצא הקצין הממונה**
 38 **שקיימת עילת מעצר לפי סעיף 13, רשאי הוא, לאחר שהסביר לחשוד את**
 39 **שיקוליו, לעצור אותו או להטיל עליו ערובה".** [הדגשות לא במקור]

בית משפט השלום בנוף הגליל-נצרת

ע"ק 23-11-21170 אבו שחאדה ואח' נ' מדינת ישראל

תיק חיצוני: 492459/2023

31. נשאלת אם כך השאלה, האם התקיימו במקרה דנן שני התנאים: יסוד סביר לחשד בדבר ביצוע עבירה ו- עילת מעצר, שהצדיקו שחרור העוררים בתנאים. אזכיר כי, הערר הוגש מכוח סעיף 43 לחוק המעצרים, הקובע:

"43. מי ששוחרר בערובה על ידי הקצין הממונה רשאי לערור בפני בית משפט שלום – (1) על גובה הערובה או על סבירות תנאיה, תוך 14 ימים מיום החלטת הקצין הממונה..." [הדגשות לא במקור]

32. יוצא אפוא, כי בית המשפט צריך להפעיל ביקורת שיפוטית על שיקול דעת הקצין הממונה, בכלי המשפט המינהלי, לרבות בחינת סבירות ההחלטה ומדתיותה בנסיבות העניין.

חשד סביר

33. כאמור, העוררים מיקדו טיעוניהם בכך שעסקינן במחאה חוקית, שאינה מחייבת אישור או רישיון מאת המשטרה. על כן, פיזורה אינו חוקי ולפיכך העיכוב והשחרור בתנאים שנגזר ממנה אינו חוקי אף הוא. נטען עוד, כי עצם ההשתתפות בעצרת, אינו מלמד על התנהגות "העלולה" להפר את השלום. לתמיכה בטענות הפנו העוררים לפסיקה שונה של בית המשפט העליון.

34. בפסק דינו של בית המשפט העליון אשר ניתן אך לפני מספר ימים, ושני הצדדים ביקשו לסמוך ידיהם עליו, בנוגע לזכות קיום ההפגנות, בימים אלה (בג"ץ 8007/23 מפלגת חד"ש - החזית הדמוקרטית לשלום ולשוויון נ' מר יעקב שבתאי, מפכ"ל המשטרה [פורסם בנבו] (08.11.2023)). נדרש בית המשפט העליון הנכבד לבקשה להתערב בהחלטת המשטרה לאסור על העותרים לקיים הפגנה ותהלוכה בערים אום אל-פחם וסחנין בהקשר של המלחמה בעזה וזאת בנסיבות הקונקרטיות, בשל אילוצי כוח אדם של המשטרה הקשורות בזמן - מלחמת חרבות ברזל, ובמקום - מחוזות החוף והצפון של המשטרה. בית המשפט העליון, קבע שאף שאיסור הפגנה הוא הצעד האחרון, ויש לשקול תנאים ומגבלות חלף האיסור, אין מקום להתערב בהחלטת המשטרה.

35. בית המשפט העליון, נימק החלטתו בנימוקים, הרלוונטיים בשינויים המחויבים, בענייננו:

"הזכות להפגין ולקיים אסיפה או תהלוכה היא מהחשובות שבזכויות היסוד. אך כמו כל זכויות היסוד בישראל, גם חירות ההפגנה והתהלוכה אינה זכות מוחלטת אלא יחסית, ויש לאזן אותה אל מול פגיעה אפשרית בסדר הציבורי ושלום הציבור (בג"ץ 148/79 צבי סער נ' שר הפנים והמשטרה, פ"ד לד(2) 169 (1979); בג"ץ 6658/93 עם כלביא נ' מפקד תחנת ירושלים, פ"ד מח(4) 793 (1994); בג"ץ 4712/96 סיעת מרצ נ' מפקד מחוז ירושלים, פ"ד נ(2) 822 (1996) (להלן: עניין מרץ)). המבחן לפגיעה הוא הסתברות קרובה לוודאי לפגיעה ממשית, קשה ורצינית בביטחון הציבור או בסדר הציבורי (בג"ץ 5078/20 טלי פזידה נ' משטרת ישראל [פורסם בנבו] (19.8.2020) (להלן: עניין פזידה)). כאשר המשטרה בוחנת מתן רישיון להפגנה היא אמורה להתעלם

בית משפט השלום בנוף הגליל-נצרת

ע"ק 23-11-21170 אבו שחאדה ואח' נ' מדינת ישראל

תיק חיצוני: 492459/2023

1 מתוכן ההפגנה או הרקע האידיאולוגי של המארגנים או המשתתפים בהפגנה
 2 (בג"ץ 153/83 לוי נ' מפקד המחוז הדרומי של משטרת ישראל, פ"ד לח(2) 393,
 3 411 (1984) (להלן: עניין לוי); עניין כיכר גורן, פסקה 20 לפסק דינו של השופט
 4 פוגלמן). ברירת המחדל היא מתן רישיון לקיים הפגנה והחריג הוא אי מתן
 5 רישיון. על מפקד המחוז להפעיל שיקול דעת בהתאם לעקרונות ולחובות
 6 במשפט המינהלי והכל לשם "קיום הבטחון או הסדר הציבורי". לשם כך
 7 נדרש מפקד המחוז לבחון את התשתית העובדתית הרלוונטית, ונדרשות
 8 ראיות קונקרטיות כדי לבסס את אמת המידה של ודאות קרובה לפגיעה קשה
 9 בסדר הציבורי (בג"ץ 5277/07 מרזל נ' מפקד משטרת מחוז ירושלים, פסקה
 10 7 [פורסם בנבו] (20.6.2007); בג"ץ 8988/06 משי זהב נ' מפקד מחוז ירושלים,
 11 פסקה 10 [פורסם בנבו] (27.12.2006) (להלן: עניין משי זהב)). ככלל,
 12 המשטרה רשאית להטיל מגבלות הנוגעות ל"זמן, מקום ואופן" של ההפגנה,
 13 אך על מפקד המחוז לבחור את האמצעי הפוגע במידה פחותה בזכות היסוד,
 14 כאשר האיסור על עצם קיום ההפגנה או התהלכה הוא האמצעי האחרון
 15 (עניין מרץ, עמ' 829-828; עניין לוי, עמ' 412; עניין פדידה; עניין משי זהב),
 16 ולבסוף, "לא כל פגיעה בסדר או בביטחון תצדיק את הגבלת הזכות להפגין
 17 ואין די בכך שהפגנה גורמת לאי נוחות, אפילו אי נוחות רבה, כדי לאסור על
 18 קיומה" (עניין כיכר גורן, פסקה 20). [הדגשות לא במקור]

36. ובהמשך:

21 "...על רקע המשימות הרבות שהוטלו על המשטרה ביום ירושלים, ודומה כי
 22 הדברים נכונים ביתר שאת למצב המלחמה הנוכחי, שכמותו לא ידעה ישראל
 23 מזה שנים רבות, מלחמה שבה גם העורף מאוים והפך לחזית. במצב דברים
 24 חריג עד-מאוד זה, עולה המשקל של אילוצי כוח אדם ומגבלות זמן ומקום.
 25 לאחר שעיינו בחומר שלפנינו ושמענו את המשיבים, הן בדיון במעמד הצדדים
 26 הן במעמד צד אחד, השתכנענו כי לעת הזו, בהינתן עומס המשימות הרב שבו
 27 עוסקת המשטרה מזה כחודש ימים, אין באפשרותה להקצות את כוח האדם
 28 הנדרש לשם הבטחת הסדר הציבורי בהפגנות נושא העתירה. השוטרים
 29 עובדים מזה תקופה במשמרות של 12 שעות, ותחום השיפוט של מחוז חוף
 30 ומחוז הצפון משתרע מגבול הלבנון דרומה. שני המחוזות מעורבים אפוא
 31 בפעילות המלחמתית בזירה הצפונית, שבימים ובשעות אלה סופגת מעת לעת
 32 רקטות שנורות מלבנון על אזורים שונים בצפון המדינה. הצורך של המשטרה
 33 בשני מחוזות אלה לפקח על קיומן של התהלכה והעצרת בעת הזו, מחייב
 34 הסטה של שוטרים רבים למשימה זו, על חשבון משימות חירום של פיקוח
 35 נפש.

36 17. חשוב להדגיש: שערי מחאה, הפגנה ותהלכה פתוחים גם בזמן מלחמה,
 37 ופסק דיננו זה ניתן על רקע הנסיבות הקונקרטיות שהוצגו בפנינו. אין
 38 משמעות הדבר כי בכל שעת מלחמה או לכל אורך הלחימה, אין מקום לקיום
 39 הפגנות. בשעת מלחמה, במיוחד מלחמה כבדת דמים וכבדת ימים, הזכות
 40 לביקורת ציבורית ולמחאה הפוליטית לא נסוגה לאחור. לא בכדי הדגיש מפקד
 41 מחוז צפון בתשובתו "למען הסר ספק, יודגש כי הסירוב הנו למחאה הזו בעת
 42 הזו, לאור הנסיבות המסוימות ואין כאן משום קביעה עקרונית". [הדגשות לא
 43 במקור]

37. במקרה דנן, לא היתה מחלוקת כי לא עסקינן בהפגנה שחייבה קבלת אישור מראש של

46 המשטרה וב"כ המשיבה אף הדגיש כי המשטרה מחויבת לפעול בהתאם להצהרת המפכ"ל

47 בבית המשפט העליון, שכל מקרה ייבחן לגופו, כאשר אין כל איסור גורף על קיום הפגנות

בית משפט השלום בנוף הגליל-נצרת

ע"ק 23-11-21170 אבו שחאדה ואח' נ' מדינת ישראל

תיק חיצוני: 492459/2023

- 1 בחברה הערבית. יחד עם האמור, גם אם עסקינן בעצרת שאינה מחייבת קבלת רישיון,
2 המשטרה כמי שאמונה על שלום הציבור, מוסמכת לקבוע תנאים של זמן, מקום ואופן
3 בהתאם לנסיבות ולאחר הפעלת שיקול דעת.
4
- 5 38. אך הגיוני, באופן כללי, וביתר שאת בעת מלחמה, שהמשטרה מחויבת, לקחת בחשבון
6 משמעות קיום אירועים מעין אלה, הן בהיבטים מעשיים והן בהיבטים של הגנה על שלום
7 הציבור (לדוגמא: הנחיות פיקוד עורף; היקף כוח האדם הזמין במשטרה; הסדרי תנועה;
8 חשש מהתפתחויות אירוע הפרות סדר ועוד). ובמקרה דנן, מפקד התחנה שב והתריע שלא
9 לקיים את העצרת, נוכח המצב המלחמתי החרגי, חוסר כוח אדם והחשש להפרות הסדר.
10
- 11 39. כאמור, העבירות בהן נחשדו העוררים הן אלה: התנהגות העלולה להפר שלום הציבור,
12 עבירה לפי סעיף 216(א)(4) לחוק שזו לשונו "מתנהג במקום ציבורי באופן העלול להביא
13 להפרת השלום" – (עוררים 1-3) ו- הפרעה לשוטר בשעת מילוי תפקידו, עבירה לפי סעיף
14 275 לחוק שזו לשונו "העושה מעשה בכוונה להפריע לשוטר כשהוא ממלא תפקידו כחוק
15 או להכשילו בכך, או להפריע לאדם אחר או להכשילו מלעזור לשוטר, דינו - מאסר עד
16 שלוש שנים ולא פחות משבועיים ימים" – (עוררים 4 ו-5).
17
- 18 40. העבירה לפי סעיף 216 (א)(4) לחוק המיוחסת לעוררים 1-3, חלה על התנהגות שעלולה
19 להביא להפרת השלום. משכך, על המשטרה להראות כי באותן הנסיבות נדחה "חופש
20 הביטוי" מפני "הסדר הציבורי". בהתאם לפסיקה, נוסחת האיזון לערכים שצוינו, היא
21 נוסחת "הוודאות הקרובה" (ראו: בג"צ 73/53 "קול העם" נ' שר הפנים, פ"ד ז 871).
22
- 23 41. פרופ' א' ברק, בספרו פרשנות במשפט, כרך ב, פרשנות החקיקה (נבו, תשנ"ג) 693, כותב
24 לענין זה:
- 25 "חופש הביטוי נסוג בפני שלום הציבור רק אם הפגיעה בשלום הציבור היא
26 קשה, רצינית וחמורה, ורק אם קיימת ודאות קרובה כי מתן חופש הביטוי
27 יביא לפגיעה זו".
28
- 29 42. לאור האמור, יש לבחון האם היה קיים מידע קונקרטי, הנוגע לעוררים, בדבר קיומה של
30 ודאות קרובה להתרחשות התוצאה האמורה.
31
- 32 43. מאחר ועסקינן בחקירה שטרם הסתיימה, אין בידי לפרט יתר על המידה את חומר הראיות,
33 מחשש לשיבוש. משכך, אציין בתמצית התמונה העולה ממנו.
34

בית משפט השלום בנוף הגליל-נצרת

ע"ק 23-11-21170 אבו שחאדה ואח' נ' מדינת ישראל

תיק חיצוני: 492459/2023

- 1 44. כעולה מחומר הראיות (תמליל שיחה), ביום 8.11.23 קיים מר מוחמד ברכה שיחה עם
2 מפקד התחנה, בה הודיע על כוונתו לקיים מחאה בעיר נצרת נגד המלחמה בה ישתתפו בין
3 30-50 משתתפים. מפקד התחנה ביקש ממר ברכה, שלא לקיים את המחאה מאחר ואין
4 ביכולתו להעמיד כוח אדם, שיבטיח שלום הציבור, וכן מאחר והיא עלולה להוביל להסתה
5 ופגיעה בשלום הציבור ושגם ראש העיר אינו מתכוון להגיע וחשוב לו לשמור על שקט בעיר,
6 כאשר הוא למוד ניסיון מאירועי העבר בהם הפרות הסדר נמשכו ימים רבים. מר ברכה,
7 הודיע במעמד השיחה, שחרף עמדת מפקד התחנה, בכוונתו להגיע אל המקום ולקיים את
8 המחאה בכל מקרה כאשר הוא אינו מעוניין שהדברים יחרגו מכוונתם, תגיע תקשורת, ואם
9 יחליטו במשטרה לפזר יתפזרו. מפקד התחנה שב וביקש שלא להגיע למחאה, מאחר והוא
10 אמון על שלום הציבור בעיר.
- 11
12 45. במעמד הדיון, הפנה ב"כ המשיבה למסמך מתוך חומר החקירה [סומן על ידי מ/1], שמסביר
13 מדוע התעורר החשד, בלבו של מפקד התחנה, לכך שהמחאה, בייחוד בתקופה זו – בעת
14 מלחמה, עלולה להסית ולהתסיס את הציבור, לגרום להפרות סדר ולפגוע אגב כך בשלום
15 הציבור.
- 16
17 46. ביום 9.11.23, סמוך לשעה 15:10, עוכב מר ברכה, כאשר הוא נמצא ברכב בו נהג אדם נוסף
18 בסמוך לצומת מטה מחוז צפון בנצרת. במעמד זה, התחוויר לכוחות המשטרה, כי בכוונתו
19 לממש את קיום המחאה כפי שמסר למפקד התחנה, וזאת בניגוד להנחיית המשטרה שלא
20 לקיימה.
- 21
22 47. במעמד אותה עצרת, הגיעו שוטרים וביקשו מהנוכחים להתפנות, אך חלקם עמדו על
23 סירובם, המשיכו לשהות במקום והתראיינו לכלי תקשורת, ומשכך עוכבו בחשד לעבירות
24 של התנהגות שעלולה להפר שלום הציבור והפרעה לשוטר בעת מילוי תפקידו.
- 25
26 48. בזהירות הראויה לשלב זה של ההליך, מחומר הראיות (דוחות הפעולה) עולה כי העוררים
27 1, 2 ו- 5 סירבו להתפנות ממקום המחאה, חרף דרישות השוטרים, לנוכח החלטת מפקד
28 התחנה מחשש להסתה ולהתססה שיביאו לפגיעה בשלום הציבור ולהפרות סדר. ניתן
29 לקבוע כי קיים חשד סביר לביצוע העבירות שיוחסו להם. לא נעלמו מעיניי גרסאות
30 העוררים ולפיהן הכחישו את העבירות המיוחסות להם וטענו לעיכוב לא חוקי ואולם לא
31 מצאתי כי יש בהן כדי לשנות ממסקנה זו. אדגיש, כי סעיף החוק הרלוונטי איננו מחייב כי
32 המעשה יביא בפועל להפרת השלום אלא אך לכך שיהיה מדובר בהתנהגות "העלולה להביא
33 להפרת השלום".
- 34

בית משפט השלום בנוף הגליל-נצרת

ע"ק 23-11-21170 אבו שחאדה ואח' נ' מדינת ישראל

תיק חיצוני: 492459/2023

- 1 49. לסיכום, אין חולק, כי העצרת אותה קיימו העוררים, לא מחייבת קבלת רישיון מראש
2 מטעם המשטרה. ואולם, שעה שמר ברכה פנה אל מפקד התחנה וזה הנחה שלא לקיים את
3 העצרת, לנוכח מצב החירום המלחמתי, חוסר בכוח האדם, והחשש הממשי להפרת הסדר
4 ופגיעה בשלום הציבור, ומשסירבו העוררים להתפנות, לאחר שהשוטרים ביקשו מהם
5 לעשות כן, הרי שהתנהגות העוררים מקימה בנסיבות הענין חשד לביצוע העבירות
6 המיוחסות.
- 7
8 50. אשר לעוררים 3 ו-4, לא הונח בפניי חומר ראיות, שמצביע על כך כי אלה סירבו להתפנות
9 ממקום העצרת על אף שבדוחות העיכוב צוין כך. בנוסף, העורר 4, כלל לא נחקר בגין עבירה
10 של הפרת שלום הציבור, אלא הפרעה לשוטר בשעת מילוי תפקידו, עבירה שכאמור לא
11 מצאתי כל בסיס ראיתי, לחשד לגביה בחומר הראיות.

עילת מעצר

- 12
13
14
15 51. כאמור, נטען שגם אם בית המשפט מגיע למסקנה כי מתקיים חשד סביר הרי שלא
16 מתקיימת בעניינם של העוררים עילות המעצר, הן של שיבוש והן של מסוכנות.
- 17
18 52. משקבעתי התקיימותו של חשד סביר כאמור לעיל לגבי חלק מן העוררים, עתה יש לבחון
19 האם תנאי השחרור שנקבעו, בעניינם של העוררים, משרתים איזו מן התכליות הקבועות
20 בחוק המעצרים, שכן קביעתם של תנאי שחרור אמורה לשרת תכלית אחת או יותר
21 מהתכליות הקבועות בחוק ואלה הן:
22 א. התייצבות לחקירה ומשפט;
23 ב. מניעת שיבוש הליכי חקירה ומשפט;
24 ג. מניעת סיכון בטחון הציבור, ביטחון המדינה או בטחונו של אדם.
- 25
26 53. בהחלטה לשחרר את העוררים בתנאים, צוין כי עילות המעצר בנוגע לכלל העוררים היו
27 חשש לשיבוש וכן מסוכנות. בנוסף, לגבי העוררים 3 ו-4 התחמקות מחקירה או מהליכי
28 שפיטה. אציין, כי לא מצאתי בחומר החקירה בסיס להוספת עילת מעצר זו ביחס לשני
29 העוררים להבדיל מהאחרים. ולכן אתמקד בהחלטתי בשתי עילות המעצר, של מסוכנות
30 ושיבוש.
- 31
32 54. לא נעלמה מעיניי ההחלטה אליה הפנו העוררים, שניתנה בעמ"י 23834-04-13 מדינת
33 ישראל נ' ראס [פורסם בנבו] (24.04.2013), ואולם בנוגע למסוכנות הנשקפת ממעשי
34 העוררים, בית המשפט העליון קבע דברים מפורשים באשר להשפעת שינוי העתים

בית משפט השלום בנוף הגליל-נצרת

ע"ק 23-11-21170 אבו שחאדה ואח' נ' מדינת ישראל

תיק חיצוני: 492459/2023

- 1 והנסיבות, בהתייחס לעילת המסוכנות, הרלוונטיים גם בענייננו: "עם שינוי העתים
2 והנסיבות, מה שאתמול לא נחשב כמסוכן ... יכול שייחשב היום או מחר כמסוכן" (בש"פ
3 369/12 מדינת ישראל נ' הכהן [פורסם בנבו] (15.01.2012)). עוד נקבע, כי "מסוכנות אינה
4 נבחנת בחלל ריק, אלא על רקע של מציאות נתונה, כאשר המצב בשטח הוא אחד
5 הפרמטרים להערכת מסוכנות" (בש"פ 6825/14 פקטורוביץ' נ' מדינת ישראל [פורסם
6 בנבו] (23.10.2014)).
- 7
- 8 55. את הדברים הנ"ל, לענין השפעת שינוי העתים והנסיבות והערכת המסוכנות, יש להחיל
9 בשינויים המחויבים, נוכח מהות ההליך התלוי ועומד בפניי. בעת האחרונה, לא רק שחלה
10 החמרה במציאות הביטחונית בארץ, אלא פרצה מלחמה, שתוצאותיה הקשות גבו וגובים
11 מחירים כבדים הידועים לכל. בנסיבות אלה, התנהגות, שעלולה להפר את השלום, והפרעה
12 לשוטר בשעת מילוי תפקידו, מקימות עילת מעצר של מסוכנות.
- 13
- 14 56. בצד האמור, ומבלי להקל ראש באתגרים עמם מתמודדת המדינה בכלל ורשויות אכיפת
15 החוק בפרט, אשר נלחמות בימים אלה, במספר חזיתות. התנהגות העוררים, איננה מקימה
16 חשש לפגיעה בביטחון הציבור או ביטחונו של אדם, באופן ובעוצמה המצדיקים הרחקתם
17 מהעיר נצרת (עוררים 1, 3-5) ומאזור המעיין ותחנת נצרת (עוררת 2) למשך 14 ימים. מדובר
18 בפגיעה בלתי מידתית בחופש התנועה שלהם, המהווה זכות יסוד חוקתית. מדובר בעוררים
19 הנמנים על ההנהגה של החברה הערבית, שלא התנגדו לעיכובם, והסבירו כי הגיעו אל
20 המקום משסברו כי הם מקיימים עצרת חוקית, אותה יזמה ועדת המעקב העליונה של
21 הציבור הערבי בישראל. העוררים כולם לא נהגו באלימות או בכוח, ולגבי עוררים 3 ו-4,
22 אף לא קיים חשד סביר כי סירבו להתפנות, ומנסיבות העניין כולן עולה כי לא נשקפת מהם
23 רמת מסוכנות כזו המצדיקה הרחקתם מהעיר נצרת לתקופה האמורה, ולכן החלטתי
24 להתערב בתנאי של ההרחקה, בהתאם למדרג שיפורט להלן.
- 25
- 26 57. אשר לעוררים 1, 2 ו-5, אני מצמצמת ימי ההרחקה ל-7 ימים; אשר לעורר 3, משלא הונחה
27 בפניי תשתית ראייתית, שהנ"ל סירב להתפנות והוא נחקר בחשד לביצוע עבירות הכוללות
28 גם הפרת שלום הציבור, אני מורה על צמצום ימי ההרחקה ל-5 ימים בלבד. ואילו לגבי
29 העורר 4, משלא הונחה בפניי תשתית ראייתית, המקימה חשד סביר שהנ"ל סירב להתפנות
30 ומשהנ"ל נחקר בחשד לביצוע עבירה של הפרעה לשוטר בלבד, מורה על ביטול התנאי של
31 ההרחקה.
- 32
- 33 58. ערה אני לתכלית העומדת כנר לרגליו של בית המשפט לפיה – אל לו להטיל תנאים מגבילים
34 מעבר למידה הנחוצה. חרותו וזכויותיו החוקתיות של אדם, כל אדם, הינן בבחינת נקודות

בית משפט השלום בנוף הגליל-נצרת

ע"ק 23-11-21170 אבו שחאדה ואח' נ' מדינת ישראל

תיק חיצוני: 492459/2023

- 1 אחיזה לאורן בית המשפט מפלס את דרכו, גם בעתות מלחמה. זאת ועוד, הגבלת תנועה,
2 של חשוד שטרם הוגש נגדו כתב אישום, צריכה להיעשות במקרים חריגים ורק כאשר קיים
3 חשש ממשי ומוחשי מפניו אם לא יוגבל בתנאים מתאימים (ראו והשוו: בש"פ 2712/96
4 הרשקוביץ נ' מדינת ישראל, פ"ד נ, (1996) 705 (2), עמ' 712-713).
- 5
6 59. גם אם אצא מנקודת הנחה, כי העוררים לא התכוונו להפר את הסדר הציבורי ו/או לייצר
7 סיטואציה שתצמיח הפרות סדר או פגיעה בשלום הציבור, הרי גם אז - אין בכך כדי לאיין
8 את החשד הסביר (שקונן ביסוד פועלה של המשטרה) באשר להפרות סדר ופגיעה בשלום
9 הציבור היכולות להתפתח ולצוץ תולדה לעצרת שהתקיימה בכיכר העיר בעת מלחמה,
10 כאשר אווירה טעונה ונפיצה ממלאת את מקומותינו וכוחות הביטחון פועלים ללא לאות,
11 לילות כימים, בהשלטת סדר, למען הפחת רוח של שלווה ובטחון בקרב הציבור.
- 12
13 60. אשר לתנאי שעניינו התייצבות לחקירה לפי דרישה, ומשלא הסתיימה החקירה, לא מצאתי
14 כי נפל פגם בהטלת תנאי מגביל זה.
- 15
16 61. בנוסף, אעיר כי לא מצאתי יסוד להבחנה שנערכה לגבי תנאי מעצר הבית בנוגע לעוררים 4
17 ו-5, ובדגש לגבי עורר 4, לבין יתר העוררים ובכל מקרה גם אילו היתה הצדקה, אינני
18 סבורה כי מדובר בתנאי שהיה מחויב המציאות בנסיבות שתוארו לעיל. ואולם, כאמור
19 תנאי זה עומד לפוג בסוף היום, ולכן הדיון לגביו הפך תיאורטי ומטעם זה לא מצאתי מקום
20 להרחיב בעניינו.
- 21
22 62. אשר לעורר 4, ב"כ העוררים טענה, כי הוטל עליו תנאי של עיכוב יציאה מהארץ והפקדת
23 דרכון, ואולם לא ראיתי בכתב הערובה, שהוטל תנאי כזה. בכל מקרה, ככל והוא הוטל,
24 ומשלא הוצגו בחומרים שהונחו לעיוני, טעמים הן בנוגע לנסיבות העושה והן בנוגע לנסיבות
25 המעשה, המצדיקות הבחנה בין עניינו ליתר העוררים, ומכל הטעמים שמניתי לעיל, לא
26 מצאתי הצדקה להותיר תנאי כזה על כנו.
- 27
28 63. לאור כל האמור, משלא מצאתי פגם בהחלטתו של מפקד התחנה, הנהנית מחזקת תקינות
29 המעשה המנהלי, שלא להתיר קיום העצרת בנסיבות החריגות והמיוחדות ולנוכח המידע
30 שעמד לנגד עיניו ומשלא מצאתי כי נפל פגם מהותי בהחלטה להורות על שחרור בתנאים
31 בנסיבות, לא מצאתי מקום להורות על ביטול החלטת הקצין הממונה, למעט התערבות
32 כאמור לעיל, במידתיות ההרחקה.
- 33
34 64. אשר להבחנה שנערכה בין העוררים בנוגע לתנאי ההרחקה, אעיר שניכר מהחלטת הקצין
35 הממונה ששקל את ההבחנה, לנוכח הנסיבות האישיות השונות של העוררים והיותה של

בית משפט השלום בנוף הגליל-נצרת

ע"ק 23-11-21170 אבו שחאדה ואח' נ' מדינת ישראל

תיק חיצוני: 492459/2023

1 עוררת 2 תושבת נצרת, להבדיל מהאחרים. בהקשר זה, אין בידי לקבל טיעוני העוררים, כי
2 לא קיים רציונל להרחקה דווקא מהעיר נצרת, וזאת בעיקר בשל היותה עיר מרכזית, בה
3 בחרו העוררים לקיים את העצרת, ואשר מצדיקה את ההחלטה שהתקבלה על ידי הקצין.
4 אוסיף, כי משמצאתי לצמצמם את ימי הרחקה, הרי שהפגיעה שנטענה בנוגע להרחקת
5 העוררים כנבחרי ציבור ממטה ועדת המעקב, הינה מידתית וסבירה.

6

7

סוף דבר

8

9 65. לאור כל האמור לעיל, אני מורה על התערבות חלקית, בנוגע לתנאי השחרור כמפורט לעיל.
10 יתר התנאים יעמדו בעינם.

11

12

66. זכות ערר כחוק.

13

14

15

המזכירות תחזיר את תיק החקירה למשטרה.

16

17

18

ניתנה היום, כ"ט חשוון תשפ"ד, 13 נובמבר 2023, בהעדר הצדדים.

19

20

מיסא זועבי, שופטת

21

